

FM: Ārējās tirdzniecības deficīts septembrī sarūk līdz zemākajam līmenim pēdējo gadu laikā

Publicēts: 31.01.2018.

Pēc spēcīgā pieauguma iepriekšējā mēnesī septembrī Latvijas preču eksports bijis nedaudz zemāks nekā pirms gada, salīdzinājumā ar 2015. gada septembri samazinoties par 2,7%. Tajā pašā laikā preču imports sarucis vēl spēcīgāk – par 3,2% un preču ārējās tirdzniecības deficīts septembrī samazinājies līdz 87,1 miljona eiro – zemākajam līmenim kopš 2010. gada.

Eksporta samazinājumu salīdzinājumā ar pagājušā gada septembri lielā mērā noteicis graudaugu eksporta kritums. Liela daļa jaunās ražas šogad tika novākta un izvesta agrāk nekā parasti, kas augustā nodrošināja Latvijas kopējā eksporta pieaugumu par 9,7%, taču septembrī labības eksports jau bija par 54,2% mazāks nekā pirms gada. Līdzīgi kā iepriekšējos mēnešos arī septembrī Latvijas eksportu negatīvi ietekmēja sarūkošie minerālproduktu un elektroierīču eksporta apjomi, kas salīdzinājumā ar pagājušā gada septembri samazinājās par 35,4% un 10,7%. Taču kritumu šajās preču grupās lielā mērā ir noteicis cenu kritums naftas produktiem un reeksporta samazināšanās, un tie neparāda Latvijā ražoto preču noieta iespēju pasliktināšanos.

Jau visa šī gada laikā spēcīgi pieaug Latvijas koka un koka izstrādājumu eksports un septembrī, salīdzinot ar pagājušā gada septembri, tas ir palielinājies par 10,2%, uzrādot straujāko kāpumu pēdējo piecu mēnešu laikā. Koka eksporta pieaugumu pēdējos mēnešos nav spējis negatīvi ietekmēt arī Lielbritānijas lēmums par izstāšanos no Eiropas Savienības (ES). Ja pēc negatīvā balsojuma bija bažas par iespējamu eksporta sarukumu uz šo valsti, kas ir lielākais Latvijas koka izstrādājumu eksporta tirgus, koka izstrādājumu eksports uz Lielbritāniju septembrī ir palielinājies par 26%, bet kopējais preču eksports uz šo valsti audzis par 15,3%.

Arī Latvijas lauksaimniecības un pārtikas preču eksports, atskaitot graudaugu eksportu, septembrī, salīdzinot ar pagājušā gada septembri, ir būtiski palielinājies, tajā skaitā pieaugums bijis visu nozīmīgāko pārtikas produktu eksportā – tajā skaitā gaļas eksports pieaudzis par 22,8%, zivju un vēžveidīgo eksports – par 60,4%, piena produktu eksports – par 1,6% un gaļas un zivju izstrādājumu eksports – par 10,6%. Tāpat septembrī audzis arī ķīmiskās rūpniecības ražojumu eksports – par 7,6%, būvniecības izstrādājumu eksports – par 10,7% un satiksmes līdzekļu eksports – par 5,9%.

Līdz ar sankciju ietekmes izžušanu un ekonomiskās situācijas stabilizēšanos Krievijā septembrī pirmo reizi kopš 2014. gada rudens, ir fiksēts preču eksporta pieaugums uz šo valsti. Salīdzinājumā ar pagājušā gada septembri Latvijas eksports uz Krieviju ir palielinājies par 9%, taču gada pirmajos deviņos mēnešos kopā Krievijas eksportam joprojām ir 12,1% samazinājums, kas gan ir mazāks nekā 22,8% kritums 2015.gadā.

Kopējais Latvijas preču eksports gada pirmajos deviņos mēnešos samazinājies par 1,6%, un, lai gan pēdējo mēnešu dati rāda ārējās tirdzniecības situācijas uzlabošanos un spēcīgu attīstību galvenokārt uz eksportu orientētajā apstrādes rūpniecībā, kopējās eksporta attīstības perspektīvas joprojām jāvērtē samērā piesardzīgi.

No vienas puses, pēdējie konfidences indikatori norāda uz uzņēmēju un patērētāju noskaņojuma būtisku uzlabošanos ES un eirozonā, kas ir galvenais Latvijas eksporta tirgus. No otras puses, ekonomikas izaugsmes prognozes Eiropai arvien tiek samazinātas, tajā skaitā jaunākajās Eiropas Komisijas prognozēs ES ekonomikas izaugsmes prognoze nākamajam gadam ir pazemināta par 0,3 procentpunktiem līdz 1,6%, un nav piepildījušās arī iepriekšējās prognozes par straujāku ekonomikas attīstību 2016. gadā. Papildus neskaidrību un svārstības tirgos ienes arī ASV prezidenta vēlēšanu rezultāti, un to radītā nenoteiktība var atstāt iespaidu arī uz citiem Latvijai svarīgiem eksporta tirgiem, kā arī pasaules ekonomikas izaugsmi kopumā.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-arejas-tirdzniecibas-deficits-septembri-saruk-lidz-zemakajam-limenim-pedejo-gadu-laika>